

4. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання : монографія / О. Лапко. – К. : Вид-во Ін-ту економ. Прогнозування НАН України, 1999. – 254 с.

5. Махмудов А.Г. Инвестиционная политика и управление : монография / А.Г. Махмудов. – Донецк : Изд-во "Донбасс", 2000. – 592 с.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 р., № 447 "Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки". [Електронний ресурс]. – Доступний з <https://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=447-2008-%EF>.

7. Про затвердження Положення про Комісію з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів : постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2003 р., № 1219 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 48. – С. 71. – Ст. 3199.

8. Про інноваційну діяльність : закон України від 04 липня 2002 р., № 40-IV // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 13. – Ст. 93.

9. Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010. Pod redakcją Krzysztofa B. Matusiaka. Warszawa. 2010. (Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego "Rozwoj zasobow ludzkich poprzez promowanie wiedzy, transfer i upowszechnianie innowacji") (Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 2.1.3.).

10. Цибульов П.М. Бар'єри на шляху комерціалізації результатів наукових досліджень в Україні / П.М. Цибульов, В.Ф. Корсун // Наука та інновації : наук.-практ. журнал НАН України. – 2009. – Т. 5, № 6. – С. 87-96.

11. Стояновський А.Р. Особливості організації моніторингу діяльності інноваційних структур в умовах економічних реформ : монографія / А.Р. Стояновський. – Тернопіль : Вид-во ТНТУ ім. Івана Пулюя, АСУ, 2012. – Зареєстрована у ДНТБ України від 09.07.12 р., № 23. – 263 с.

12. Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку інноваційної інфраструктури на 2017-2021 роки: проект розпорядження Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <https://goo.gl/Di7j79>

13. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: доопрацьований (червень 2015 р.) проект робочої групи під головуванням МОН України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <https://goo.gl/dNZ5yI>

Надійшла до редакції 28.09.2016 р.

Стояновський А.Р., Тимняк З.С. Государственная поддержка развития инновационной инфраструктуры в Украине

Сформированы направления государственной политики в инновационной среде относительно создания, развития и поддержки инновационной инфраструктуры в Украине. Приведены результаты анализа состояния развития инновационной инфраструктуры и сформированы особенности функционирования отдельных ее элементов с учетом форм государственной поддержки инновационной деятельности, а также с учетом форм общегосударственной и региональной политики в инновационной среде.

Ключевые слова: инновационная инфраструктура, элементы инновационной инфраструктуры, инновационная структура, государственная политика в инновационной среде, государственная поддержка развития инновационной инфраструктуры.

Stoianovskiy A.R., Tymnyak Z.S. State Support of Innovation Infrastructure in Ukraine

The main directions of the state policy at innovation sphere which are directed to the formation, development and support of innovative infrastructure in Ukraine are identified. The current state analysis of the development of innovation infrastructure is conducted. Some features of the innovation infrastructure subjects through the forms of the state support of innovation are also identified.

Keywords: innovative infrastructure, subjects of the innovation infrastructure, innovative structure, state policy at innovation sphere, government support of innovation infrastructure.

УДК 336.76(075.8)

УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ НЕБАНКІВСЬКОГО ІНСТИТУЦІЙНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ

С.В. Черкасова¹

Охарактеризовано основні ознаки моделі небанківського інституційного інвестування, що сформувались в Україні. На основі виділених ознак вітчизняну модель небанківського інституційного інвестування визначено як бізнес-орієнтовану. Зроблено висновки про недостатню ефективність діяльності небанківських інституційних інвесторів в Україні у питаннях фінансування економічного зростання та забезпечення соціального захисту населення. Для посилення соціальної спрямованості небанківського інституційного інвестування в Україні визначено нагальну потребу стимулювання розвитку публічних інвестиційних інститутів, ширшого залучення населення до процесів спільного вкладення коштів, більш повного гарантування прав учасників колективних інвестицій.

Ключові слова: небанківські інституційні інвестори, небанківське інституційне інвестування, фінансові інститути, венчурні фонди, бізнес-орієнтована модель.

Постановка проблеми. Потреби забезпечення економічного зростання вітчизняної економіки вимагають істотного збільшення обсягу інвестиційних ресурсів, важливим постачальником якого є небанківські інституційні інвестори. Практика розвинених країн свідчить, що ці фінансові інститути за показниками нагромаджених активів і темпами розвитку інвестиційної діяльності є лідерами в інвестиційній сфері і можуть скласти реальну конкуренцію банківським установам. В Україні впродовж останнього десятиліття діяльність основних видів інституційних інвесторів відзначалась активним розвитком. Проте при загальних позитивних тенденціях розвитку небанківського інституційного інвестування в Україні відзначається наявність його видових, структурних та регіональних диспропорцій, зумовлених неоднаковими темпами розвитку фінансових інститутів, різним обсягом нагромаджених активів, нерівномірним територіальним поширенням діяльності. Зазначені обставини потребують дослідження основних причин та проблем диспропорційного розвитку цих фінансових інститутів з метою удосконалення вітчизняної моделі небанківського інституційного інвестування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У вітчизняних наукових колах спостерігається значний інтерес до дослідження особливостей діяльності інститутів спільного інвестування (ІСІ), страхових компаній, недержавних пенсійних фондів (НПФ), як важливих інститутів фінансової системи країни. Однак комплексних досліджень, що дають змогу оцінити масштаби та проблеми розвитку небанківського інституційного інвестування у країні небагато. Важливий внесок у дослідження діяльності небанківських інституційних інвесторів здійснили З. Ватаманюк [2], Т. Кушнір [3], С. Мошенський [4] та ін. науковці. Однак динамічний розвиток цих видів фінансових інститутів та зміна умов економічного розвитку країни вимагають подальшого дослідження цих питань.

Постановка завдання. Відповідно до обраного напряму наукового дослідження поставлено завдання: визначити тип моделі небанківського інститу-

¹ доц. С.В. Черкасова, канд. екон. наук – Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів.

ційного інвестування, що склалась в Україні, виходячи з величини інвестиційних активів, нагромаджених фінансовими інститутами. Реалізація цього завдання дасть змогу визначити основні проблеми в діяльності досліджуваних фінансових інститутів і на цій основі запропонувати шляхи вдосконалення моделі небанківського інституційного інвестування в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Упродовж останнього десятиліття в Україні відбувався процес нарощування активів групою небанківських інституційних інвесторів. На кінець 2015 р. сукупний обсяг чистих активів цих інститутів становив 239,8 млрд грн, що становило близько 12,1 % ВВП країни [1, 5]. За десятилітній період зазначений показник зріс більш ніж у 12 разів, що свідчить про динамічність розвитку небанківського інституційного інвестування в Україні. Водночас темпи розвитку деяких видів фінансових інститутів, що належать до небанківських інституційних інвесторів, є неоднаковими. Найвищі темпи розвитку демонструють венчурні інвестиційні фонди, закриті невенчурні інвестиційні фонди, НПФ. Значно нижчими темпами розвитку відзначаються страхові організації. Після світової фінансової кризи активно втрачають свої активи вітчизняні кредитні спілки.

Небанківські інституційні інвестори реалізують різні цілі та механізми інвестування. Венчурні інвестиційні фонди, недиверсифіковані невенчурні фонди в основу своєї діяльності висувають мету отримання прибутку. Для компаній з управління їх активами цих фондів інвестиційні операції є формою реалізації інвестиційного бізнесу. Навпаки, НПФ, компанії зі страхування життя, кредитні спілки здійснюють інвестування як допоміжний вид діяльності для надання фінансових послуг, що мають соціальне спрямування.

Ризикові страхові компанії, публічні та диверсифіковані ІСІ поєднують у своїй інвестиційній діяльності цілі отримання прибутку та забезпечення від ризиків. Зазначені аргументи надають підстави виокремити у складі небанківських інституційних інвесторів три групи фінансових інститутів залежно від цілей та механізмів реалізації ними інвестиційної діяльності:

- бізнес-орієнтованих інституційних інвесторів;
- соціально-орієнтованих інституційних інвесторів;
- інституційних інвесторів, що поєднують цілі отримання прибутку та забезпечення в своїй діяльності.

Використання цієї ознаки класифікації дає змогу визначити тип моделі небанківського інституційного інвестування, яка може бути бізнес-орієнтованою, соціально-орієнтованою або змішаною, виходячи зі співвідношення активів окремих груп досліджуваних інститутів та обсягів їх інвестиційних операцій. В Україні лідерами за обсягами нагромаджених активів є бізнес-орієнтовані інституційні інвестори. Частка цієї групи інститутів у сукупних активах небанківських інституційних інвесторів на кінець 2015 р. становила 83,3 % (табл.). Водночас частка активів соціально-орієнтованих інституційних інвесторів у цій групі інститутів становила трохи більше 4 %. Виходячи з такого співвідношення активів, можна стверджувати, що в Україні сформована бізнес-орієнтована модель небанківського інституційного інвестування.

Табл. Структура активів основних груп небанківських інституційних інвесторів в Україні в 2006-2015 рр., % (на кінець періоду)*

Група небанківських інституційних інвесторів	Рік									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Бізнес-орієнтовані	40,1	62,2	63,7	71,6	74,4	77,5	72,3	78,8	80,0	83,3
Такі, що поєднують цілі отримання прибутку і збереження капіталу	49,2	28,7	27,1	22,2	20,5	18,2	23,9	17,1	15,7	12,4
Соціально-орієнтовані	10,7	9,1	9,2	6,2	5,1	4,3	3,8	4,1	4,3	4,3
Разом:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Авторська розробка за даними [1, 5].

Треба зазначити, що панування бізнес-орієнтованої моделі небанківського інституційного інвестування спостерігається в Україні, починаючи з кінця 2007 р. До цього періоду відбувались більш рівномірні процеси нарощування інвестиційних активів венчурними фондами, ризиковими страховими компаніями, публічними інвестиційними фондами та НПФ, що було характерним для змішаної моделі. У сучасних умовах серед основних ознак моделі небанківського інституційного інвестування, що сформувалась в Україні, потрібно виділити переважання бізнес-орієнтованих механізмів колективного вкладення коштів та їх елітність, виду та територіальну нерівномірність розвитку фінансових інститутів, переважання закритих форм колективного інвестування над публічними, слабко соціально спрямованість.

Функціонування небанківського інституційного інвестування в Україні і тип його моделі у сучасних умовах значною мірою визначаються діяльністю венчурних інвестиційних фондів. Значну частину таких фондів створено в Україні з метою оптимізації оподаткування і фактично вони є формою організації господарської діяльності. Вітчизняні науковці зазначають, що в сучасних умовах венчурні фонди, здебільшого, не виконують свого основного завдання щодо забезпечення фінансування наукомістких виробництв, розвитку інновацій, впровадження досягнень науки і техніки у виробництво. У цьому контексті заходи державної регулятивної політики потрібно спрямувати на посилення інноваційної спрямованості діяльності венчурних фондів та виведення з ринку тих учасників, що займаються процесами колективного інвестування тільки формально.

Потребує значної активізації діяльність соціально-орієнтованих інституційних інвесторів, таких як НПФ і компаній зі страхування життя. Найбільш важливими чинниками, що перешкоджають їх розвитку в сучасних умовах, є низький рівень доходів працюючих громадян, незацікавленість роботодавців у посиленні соціальної та фінансової захищеності своїх працівників, низька фінансова грамотність та інвестиційна культура у суспільстві, знецінення національної грошової одиниці.

Основні ознаки моделі небанківського інституційного інвестування, що сформувалась в Україні, свідчать про її низьку ефективність. З одного боку, в країні пріоритетного розвитку набула діяльність бізнес-орієнтованих інституційних інвесторів, активи яких щороку зростають, проте їх вплив на фінансування економіки та розвиток інноваційної сфери залишається незначним. З ін-

шого боку, діяльність соціально-орієнтованих інституційних інвесторів, таких як публічні ІСІ, кредитні спілки, скорочується, що має негативний соціальний ефект. В Україні набули поширення процеси зменшення вагомості публічних інститутів у розвитку небанківського інституційного інвестування, що є невластивим для розвинених країн світу і свідчить про недостатню ефективність державних регуляторних заходів у цій сфері.

На сучасному етапі з боку держави небанківське інституційне інвестування не розглядають як цілісну систему фінансових інститутів, що функціонують на спільних принципах діяльності й вирішують подібні за змістом завдання щодо акумуляції, нагромадження та ефективного інвестування об'єднаного капіталу групи інвесторів. У цьому контексті потрібно розробити на державному рівні Концепцію розвитку небанківського інституційного інвестування, завдання якої полягають у визначенні заходів щодо його стимулювання й прискорення розвитку в Україні, подоланні існуючих диспропорцій та визначенні системних засад його державного регулювання, побудованих на уніфікованому підході до діяльності небанківських інституційних інвесторів.

Для забезпечення та активізації розвитку небанківських інституційних інвесторів держава в сучасних умовах використовує тільки окремі заходи, які не поширюються на всі види небанківських інституційних інвесторів, внаслідок регулятивного впливу на ці інститути різних уповноважених органів. Заощадження населення не становлять основу фінансових ресурсів небанківських інституційних інвесторів. Необізнаність населення про механізми діяльності цих фінансових інститутів, недостатня реклама та популяризація НПФ, компаній зі страхування життя, публічних ІСІ є одним із чинників, що зумовлює концентрацію таких інститутів у столиці та окремих промислово розвинених областях країни. Держава повинна застосовувати дієвіші механізми щодо поширення серед населення нових форм нагромадження капіталу. У контексті підвищення фінансової грамотності населення потрібно вжити заходів з популяризації колективних форм інвестування, поширення досвіду успішно функціонуючих фінансових установ, що забезпечують механізми колективного інвестування коштів.

Сучасна практика функціонування вітчизняних фінансових інститутів, що є інституційними інвесторами, не відповідає міжнародним стандартам, зокрема правилам та процедурам, визначеним директивами Європейського Союзу. Серед найбільших відхилень від світових стандартів відзначається низький рівень уніфікації вимог до діяльності фінансових інститутів, відсутність дієвих механізмів захисту майнових прав клієнтів і учасників фінансових установ, неналежний рівень розкриття інформації про результати господарської діяльності. Зазначені вади характеризують недосконалість існуючої практики державного регулювання небанківських фінансових інститутів в Україні. Фрагментарними та малоєфективними є й заходи щодо стимулювання розвитку форм колективного інвестування.

Серед основних завдань державної політики у сфері небанківського інституційного інвестування в Україні, виконання яких забезпечить удосконалення

його моделі та посилення ролі досліджуваних інститутів у розвитку економічної, інвестиційної і соціальної сфер країни, потрібно зазначити:

- збільшення інвестиційного потенціалу всіх видів небанківських інституційних інвесторів та забезпечення його ефективного використання;
- посилення інноваційної спрямованості венчурних фондів;
- стимулювання розвитку публічних і соціально-орієнтованих фінансових інститутів;
- забезпечення фінансової надійності і стабільності діяльності небанківських інституційних інвесторів;
- посилення захисту майнових прав учасників колективних інвестицій.

Досягнення цих завдань забезпечить успішне та ефективне функціонування небанківського інституційного інвестування як важливого сегмента фінансового сектора країни, здатного повноцінно конкурувати з банківською системою у процесах залучення, нагромадження та перерозподілу інвестиційних ресурсів та покращення, таким чином, структурних характеристик інвестиційного середовища в Україні.

Висновки. В Україні сформувалась бізнес-орієнтована модель небанківського інституційного інвестування, зумовлена переважаючою часткою активів венчурних інвестиційних фондів. На сучасному етапі сформована модель визначається недостатньою ефективністю і характеризується такими рисами, як переважаючі бізнес-орієнтовані механізми колективного вкладення коштів та їх елітність, видова та територіальна нерівномірність розвитку фінансових інститутів, переважаючі закриті форми колективного інвестування над публічними, слабка соціальна спрямованість. Для посилення ролі та значення досліджуваної групи фінансових інститутів у розвитку економічної, інвестиційної і соціальної сфер країни потрібно удосконалити державне регулювання небанківського інституційного інвестування. Основні регулятивні заходи потрібно спрямувати на збільшення інвестиційного потенціалу небанківських інституційних інвесторів, посилення інноваційної спрямованості венчурних фондів, стимулювання розвитку соціально-орієнтованих фінансових інститутів, захист прав учасників колективних інвестицій.

Література

1. Аналітичні матеріали Української асоціації інвестиційного бізнесу за 2006-2015 рр. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uaib.com.ua>. (дата звернення 15.09.2016 р.). – Назва з екрану.
2. Ватаманюк З.Г. Розвиток інституційного інвестування в Україні / З.Г. Ватаманюк, т.М. Кушнір // Фінанси України : журнал. – 2007. – № 3. – С. 124-131.
3. Кушнір Т.М. Інституційні інвестори в економічній системі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.01 "Економічна теорія та історія економічної думки" / Т.М. Кушнір. – Львів : Вид-во Львів. НУ ім. Івана Франка, 2008. – 20 с.
4. Мошенський С.З. Фондовий ринок та інституційне інвестування в Україні: вплив на інвестиційну безпеку держави : монографія / С.З. Мошенський. – Житомир : Вид-во ЖДТУ, 2008. – 432 с.
5. Річні звіти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за 2006-2015 рр. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nfr.gov.ua>. (дата звернення 15.09.2016 р.). – Назва з екрану.
6. Пластун В.Л. Підходи до класифікації інституційних інвесторів / В.Л. Пластун, В.С. Домбровський // Бізнес Інформ : міжнар. наук. екон. журнал. – 2012. – № 9. – С. 118-122.

Надійшла до редакції 23.09.2016 р.

Черкасова С.В. Усовершенствование модели развития небанковского институционального инвестирования в Украине

Охарактеризованы основные черты модели небанковского институционального инвестирования в Украине. На основании выделенных черт отечественная модель небанковского институционального инвестирования определена как бизнес-ориентированная. Сделан вывод о недостаточной эффективности деятельности небанковских институциональных инвесторов в Украине в вопросах финансирования экономического роста и обеспечения социальной защиты населения. В целях усиления социальной направленности небанковского институционального инвестирования в Украине определена необходимость стимулирования развития публичных инвестиционных институтов, более широкого привлечения населения к процессам совместного вложения средств и более полного гарантирования прав участников коллективных инвестиций.

Ключевые слова: небанковские институциональные инвесторы, небанковское институциональное инвестирование, финансовые институты, венчурные фонды, бизнес-ориентированная модель.

Cherkasova S.V. Improvement of the model of the development of non-bank institutional investment in Ukraine

The main features of the model of non-bank institutional investment that has been established in Ukraine are described in the article. The defined factors give reason to characterize the national model of non-bank institutional investment as business oriented. It is concluded that there is the lack of effectiveness of non-bank institutional investors in Ukraine in terms of financing economic growth and ensuring social security. To enhance the social orientation of non-bank institutional investment in Ukraine it is necessary to encourage the development of public investment institutions, to involve widely public in the process of joint investment and to guarantee the rights of collective investment participants.

Keywords: non-bank institutional investors, non-bank institutional investment, financial institutions, venture funds, business oriented model.

УДК 330.322

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

О.В. Литвин^{1,2}

Розглянуто змістову характеристику терміна "організаційно-економічний механізм". Визначено мету та основні завдання державної політики у сфері інвестування та подано інструментарій її реалізації. Розглянуто форми та методи управління інвестиційною діяльністю та інші структурні елементи, що створюють основу дієвого механізму державного регулювання. Розроблено концептуальну структуру організаційно-економічного механізму реалізації державної інвестиційної політики, що є базисом для ефективного регулювання у цій сфері.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, державна інвестиційна політика, регулювання інвестиційної діяльності, економічний механізм, організаційно-управлінські методи.

Вступ. Вплив держави на інвестиційні процеси за ринкової системи господарювання зводиться, зазвичай, до координаційної та спрямовувальної ролі. Од-

нак, за наявності недоліків ринкового саморегулювання, на державу покладаються завдання щодо формування сприятливого інвестиційного середовища, його захисту від негативних зовнішніх та внутрішніх впливів, а також підтримки процесів фінансово-інвестиційного оздоровлення, модернізації техніко-технологічної бази та зміцнення конкурентоспроможності національних виробників.

Економічні механізми, що реалізуються державою у сфері інвестиційної діяльності, змінюються, спрямовуючись загалом на вирішення інвестиційних проблем і суперечностей, що виникають через застосування певних соціально-економічних заходів, методів, інструментів. З огляду на специфіку формування і провадження державної інвестиційної політики, найбільш доречним є поєднання саме економічної та організаційної складових частин єдиного механізму.

Мета дослідження – визначення сутності поняття організаційно-економічного механізму, побудова концептуальної структури організаційно-економічного механізму реалізації державної інвестиційної політики із визначенням її інструментарію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності організаційно-економічного механізму досліджено у таких працях науковців: Я. Гуменюка [4], О. Гришнєвої, О. Василик [3], Ю. Лузан [9], В. Овсюченка, В. Полозова [12], Г. Шевченка [16], В. Шкурупія [17], О. Зінченко [5], В. Кушнірук, О. Єрмакова, О. Шибаніна [6], І. Біла [2], Ю. Лисенко, П. Єгорова [8] та ін.

Результати дослідження. Поняття механізм розглядають як систему ланок, в якій рух одних ланок спричиняє потрібний рух інших. У науковій літературі термін "механізм" здебільшого застосовують для визначення частини системи управління, що забезпечує дієвий вплив на фактори, стан яких зумовлює результат діяльності об'єкта управління [8, с. 87]. Ця частина системи управління призначена для забезпечення організації, функціонування і життєдіяльності його об'єкта. При цьому, структура і зміст механізму змінюються залежно від стадій розвитку об'єкта управління.

На нашу думку, механізм потрібно розглядати як окрему цілісну систему управління із висвітленням змісту, структури та інструментів дії на об'єкт управління. При цьому мають бути визначеними не тільки елементи механізму, але і послідовність їх впливу один на одного. Дуже часто науковці, висвітлюючи тільки складові елементи, мало приділяють уваги інструментам його здійснення та чинникам впливу одних елементів на інші [1, с. 14].

В економічній літературі категорію "механізм" застосовують, зазвичай, у таких словосполученнях: "механізм управління", "господарський механізм", "економічний механізм", "організаційний механізм", "організаційно-економічний механізм" та ін. Якщо господарський механізм має природне походження, то інші його різновиди часто штучні. Тому вони мають конкретне функціональне спрямування, адресність і виражають змістовність здійснення економічної політики держави. Останнє більшість механізмів зводить до суто економічних.

Використовуючи цілі економічної політики, застосовувані органами державного управління механізми мають впливати на стан функціональних складових частин системи національного господарства (наприклад, інвестиційної), а

¹ здобувач О.В. Литвин – Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів;

² наук. керівник: доц. С.В. Черкасова, канд. екон. наук – Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів.